

NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Negyedévre 2 korona. — Félévre 4 korona.
Egész évre 8 korona. — Egyes szám 20 fill.
Hirdetések és Nyiltterek díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

Dr. J. CSAPLOVICS ELEMÉR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Németújvár,
43. sz. — Laptulajdonos: Bartunek Béla, hova
az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

Igazság.

Az ember sorsa már, vagy e földi világ főtulajdonsága, hogy a mire legjobban törekszik, azt teljesen elérni, azt teljesen elnyerni nem képes.

A földi életben az ember örökösén szép vágyódásokkal van eltelve, melyek után sóvárog, melyek megvalósulását reméli, de a melyek a maguk teljességében nem jutnak osztályrészül e földön, csak parányi kis részükben lesznek itt elnyerhetők és élvezhetők.

Igy legrégibb időktől napjainkig minden ember vágyódik az igazság után. Az igazságot keresi az igazságot áhította minden kornak szülötte és ép az igazság az, mely nemcsak, hogy eddig a maga teljességében nem mutatkozott, hanem mindég és folytonosan karöltve jár ellentétével az igazságtalansággal és így világos, hogy a maga fenséges nagyságában, a maga boldogító valóságában nem is jelenhetett meg és nem is juthatott részül az emberiségnek.

De hát mi is tulajdonképen az az igazság? Mi is az az igazság, melyről örökösén csak azt halljuk, hogy „nincs“.

Az igazság a boldogságnak, a tökéletes és teljes boldogságnak kulcsa, melyet Ádám és Éva bűne miatt rejtett el előlünk a Mindenható, de úgy, hogy azt megtalálni, azt felfedezni tőlünk tette függővé. Az igazság a sziv tiszta vágyódása, mely teljes kielégülést bizony nyer e földi lét befejeztével a Tulvilágon, de örömet megelégedettséget és földi boldogságot nyújthat már itt e világon is, mert annak kisebb-nagyobb mértékbeni megvalósulása és elnyerése tőlünk, mindnyájunktól függ. Az igazság az a minden egyes ember szívében élő érzelem, melyet mindenki óhajt, de a mely kis mértékben valósul meg és kis mértékben nyer kielégítést, mert nem ismerik meg teljesen ezen érzelem mibenlétét, az igazság valóságát.

Az érzelmek teljes uralma mellett, a legtöbb ember azt tartja, hogy az igazság az, a mi ő neki hoz boldogságot és pedig „csak“ ő neki. Épen az nem az igazság.

Az igazság mindenkinek egyforma: az igazság előtt mindenki egyenlő; az igazság mindenkinek egyformán szolgálja érdekét és az igazság mindenki-

nek egyformán nyújt boldogságot. Az igazság az, a mi nem csak a sziv vágyódását elégíti ki, hanem a lelkiismeretet is megnyugtítja.

Az igazság kizárja az önzést és feltételezi a felebaráti szeretetet; utálja a kapzsiságot és követeli az egyenlőséget. Az igazság nem szereti és megdönti azokat, kik érdem nélkül „magasan“ járnak, de felemeli az alacsonyra szorítottakat és megjutalmazza az érdemeseket. Az igazság nem szolgál önrédekeket, hanem közmelegelédettséget és közmegnyugvást teremt.

Magunk, mi emberek se vagyunk tökéletesek és nekünk a teljes igazság itt e földön talán soha se juthat osztályrészül. De igenis fokozódó mértékben mégis megvalósíthatjuk az igazságot, ha annak előfeltételeit megesszük és megvalósítjuk és ezzel fokozódó mértékben szerezhetjük meg magunknak a földi boldogságot.

Rajta hát tegyük meg, mit megtehetünk. Félre az önzéssel! Minden tettünkben vezessen bennünket a felebaráti szeretet és a tisztelet mindenki-vel szemben. Lássuk embertársainkban

A NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A „Németújvári vár“ története.

(Folytatás.)

Hasztalan küld Albert a magyar királyhoz követtséget, hogy vessen véget e garázdálkodásoknak, IV-ik Lászlónak elég baja volt az ellene fellázadt kunokkal, megtorlás helyett Albertnek szabad kezét engedett a Németújváriakkal szemben: végezzen vele, a hogy tud. Albert is kapott az alkalmon, egyrészt a borostyánkői kudarc, másrészt a folytonos beütések elég okot szolgáltatottak a háborúra és 1289. év tavaszán Albert 15,000 főből álló seregével be is tört Vasmegyébe.

E tulerővel szemben Iván mit sem tehetett. Mig maga a községi vár védelmére vonult, portyázó csapatai tömérdek kárt okoztak a németeknek.

Köszeg sikertelen ostroma után Albert Rohonc várát zárta körül. A csekély számú őrség hasztalan várta Ivánt a vár felmentésére, ez nem mert kimozdulni Köszegről. A magára maradt vár, nyolc napi ellenállás után, szabad elvonulás feltétele mellett megadta magát s Albert Stubenberg Ulrikot nevezte ki várpáncsnoknak.

Rohoncra Szalonak alá vonultak Albert seregei, amely Rohonc feladásának hírére csakhamar szintén megadta magát. Itt Stubenberg Henrik lett a várpáncsnok.

Mivel a táborozás alatt beköszöntött a nyári évszak, a nagy melege, de főkép a mezei munkára való tekintetből a pinkafői váracská és 34 falu elfoglalása után Albert Vasmegyéből kivonult.

Szeptember havában Albert másodszer tört be Vasmegyébe, főcélul Köszeg elfoglalását tűzvén ki. Hatalmas seregével szemben Iván a Borostyánkői mellett alkalmazott hadai taktikát kísérte meg. Seregével Köszegről kivonulva, a Szent-Vid várat környező hegyszorulatban vonta meg magát. Albert ezalatt 1289. szeptember 28-án Köszeg alá érkezvén, másnap a vár ostromába fogott. A magára maradt város lakossága vitézül védte magát, 400 férfi, 800 asszony és gyermek hősieteket vitt véghez. Mig a férfiak gerendákat, köveket addig az asszonyok méhköpket, égő fákyákat, szurkot szórtak le az ellenségre.

Németújvári Iván Köszeg környékén tanýázott seregével, de megütöközni nem mert, mivel egyrészt a várat elég szabad tér környezte, a mi így hirtelen jámadásra alkalmas

nem lehetett másrészt a német vezérek, okulva a borostyánkői kudarcra, előőrsöket küldöttek szét minden irányban, hogy Ivánt Köszegtől tisztességes távolban tartsák.

Eközben folyt az ostrom. Tizenmég napi küzdelem után a várőrség a várat felgyújtotta és a belső várba vonult vissza, de ebben is tömérdek kárt okoztak az ostromlók. Az elszántágot erre általános csüggedés váltotta fel. A megfogyott várnép közül sokan megszöktek, azonfelül ragály és éhség pusztított. Mind e körülmények nyomása alatt Köszeg november 1-én kaput nyitott az osztrákoknak és a városi polgárság kivonult és a várat Albert fegyverei foglalták el.

Albert Köszeg eleste után ez évben harmadszer jött be Vasmegyébe és Iván saskát, Szent-Vidét vette be.

III-ik. Endre trónra lépven, a főurak befolyása következtében első feladatául tűzte ki az országot területi épségének helyreállítását, miért is felszólította Albertet, hogy a Németújváriaktól elfoglalt várakat adja vissza. Tagadó válasz után 80,000 főből álló magyar sereg tört be Ausztriába, mire az 1291 augusztus 26-án kötött heimburgi szerződés értelmében e várakat Albert visszaadta, azonban kikötötte azok lerombolását.

a velünk egyenlő jogu testvért, ki ha látja megbecsülését, velünk együtt fog a jóért, a szépért, az igazságért küzdeni, nem pedig külön ellenünk és kárunkra, így nemesednek az érzelmek; így tisztulnak az eszmék; így leszünk igazán Istennek gyermekei, ki mindnyájunkat egyenlőknek, egyenlő jogokra és egyenlő kötelességekre teremtett. Így majd nem lesz egyik előtt igazságtalanság az, a mi a másik előtt igazság és akkor nem fog igazságtalanságnak feltünni, ha valaki a jóért és szépért, a közös boldogságért küzdve érdemből emelkedik a vezető vagy magas helyre.

Ekkor tiszteletben fog részesülni a vezető és magas helyen álló, mert oda is a köztisztelő, és hasznos munkásságának elismerése és méltatása emelte.

Ha maga az igazság nem is fog teljességében megvalósulni, de igenis a nemesebb gondolkodás és nemesebb érzelmek terjedése mellett és hatása alatt megvalósul a közmegebecsülés, a köztisztelő és ezzel emelkedik a közmegelegettség és közjólét.

Ezért küzdjön mindenki; ezért fáradozzon és munkálkodjon minden ember, mert ez a munka kötelesség és mert ez a munka eredményez benső, igaz és boldogító megelegettséget is.

Tisztelettel tudatjuk kedves olvasóközönségünkkel, hogy mai számunkhoz póstautalvány van mellékelve mindazoknak, kik az előfizetési díjat még eddig be nem küldték. Kérjük sziveskedjenek azt felhasználni és az előfizetési díjat még e hét folyamán beküldeni, mert lapunkat továbbra csak azoknak küldjük, kik arra előfizettek, vagy e számdékkukat nekünk írásban bejelentik.

A Németújváriak, a kik eddig érthető okból III. Endrét támogatták, e szerződés hírére az Anjou trónkövetelők pártjára állanak. Míg Németújvár a szerződés értelmében a magyar király kezébe jutott, addig Németújvári János hatalmába kerítette Kőszeg várát, de nem sokáig, mert 1292 nyarán Madács Pál, III. Endre vezére, heves ostrom után bevette Kőszegét.

Németújvári Iván azonban 1296-ban ismét Kőszeg birtokába jut; többi várai leromboltattak. A király ez év nyarán hadat is indított ellene, de az Árpádok letűnő szerencse csillaga többé az olygarchát megfékezni nem tudta.

III. Endrénak 1301 január 14-én. bekövetkezett halálával Vasvármegyében a pusztítás tetőpontjára hágott.

A trónváltást követő zavarokat felhasználva, a Németújváriak egymásután szerzik vissza elvesztett váraikat, hatalmuk csakhamar Vasmege határain is tullejert, sőt Zágráb is érezhető volt fegyvereik sulya. A vármegyei köznemesség kénytelen-kelletlen csatlakozott hozzájuk jobbjáival, miáltal hatalom és erő tekintetében ama kor másik főurával: Csák Mátéval méltan vetekedhetek. Kezdetben Vencel hivei, de még

Modern vágányon.

A világmeglátás és életfelfogás, melyektől az egyén életének a berendezése függ, kétféleképp történik: a személyes Isten vonzalmainak a körén belül és azon kívül. Ez utóbbi ismét kétféle alapon épül föl: a mindenistenitésin, mely az embert is istenné avatja és az anyagelviségin, mely ellenkezőleg - lefokozza egész az oktan állatig.

Hogy az emberistenítés és őt az állatok színvonalára süllyesztő két világlátás közül melyik emelkedett manapság tulsulyra, kitetszik azon szélteben hangoztatott állításból, hogy a mai lázasan rohanó - repülő világban csak az anyagelvi monizmus elvének hódoló modern természettudománynak van létjogosultsága.

És tényleg, mióta a fejlődés eszméje annyira kifejecesedett, a személyes Istentől elvonatkoztatott természetbúvárok fülében szinte édesdeden csengenek Voltaire ama szavai: „Middön ketten fecsegnek egymással s az egyik azt sem tudja, mit beszél, a másik meg úgy tesz, mintha értené, ebben áll a filozófia”...

Sokkal gyakorlatiabbnak lettek, sem-hogy akár Spinoza „állagával”, akár Fichte „én“-jével, vagy Schelling és Hegel „általános és tiszta lényének” a fogalmával s egyéb filozófusok bölcséleti rendszereivel bajlódnának.

Jelmondatuk: nincs más ismeretforrás, mint a melyet tapasztalat utján magából az érzékelhető természetből fakaszthatunk. Kövekezőleg csak a fizikai világ látószöge alatt kutathatjuk a lét és élet értelmét s rendezhetjük be életünket.

ennek életében 1304-ben Németújvári János és Henrik Ottóért mennek Bajorországba, őt leghibebben segítették, a Vasmegeében élvezet szabad sarcolás fejében.

Az Ottó bukása után támadt zavarok közepette a Németújváriak ismét folytatják erőszakoskodásaikat, míg végre az 1308. évi november 17-én tartott országgyűlésen megjelenvén, meghódolnak Anjou Károlynak. Károly király örömmel fogadta a megtérőket, s a legnagyobb kitüntetéssel halmozta el Németújvári Ivánt, őt Kőszeg birtokában is megerősítvén.

De a királyi kegyről csakhamar megefeledkezve, 1309-ben ismét már pártot ütnek a Németújváriak Csák Máté szövetségében.

A vasmegeei birtokos nemesek, köztük Osl Lőrinc, Guthkeledi Miklós és Köcski Sándor, megmaradtak a királyi hűségben, mire a Németújváriak haragja első sorban saját pártitűk ellen fordul. Vörös Salamon hadnagyuk Nádasdi Andrászt Gersén megöli, elpusztítja egykori hivat, Köcski Sándor és Aba Lőrinc birtokait s ez utóbbit fogságba is veti, Németújvári János pedig a király hiveit 1311-ben Vasvárot a káptalan templomba üzi s rájuk gyújtja

Németújvári Andrásnak már nem ked-

Az anyagelviségnek a mindenistenités fölött tapasztalható fölényét könnyen megérthetjük, ha szemügyre vesszük, hogy, míg a pantheizmusban az eszmék és fogalmak szüntelen változnak, illetőleg váltakoznak, s amellet jellemzete, homályosságukból mit sem veszítenek, addig a természettudomány homloka köré egyre fényesebb győzelmi koszorúk fonódnak.

A pantheizmusból csak annyit sikerült kihámozunk, mi volna az esetre, ha fogalmai igazak volnának; de nem bizonyít semmit sem. A természettudomány ellenben úgy hódításaiban, valamint azok kiaknázásában bámulatos tényekkel állhat elő.

A technika örületes ütemben vágat előre, a gyógyászat csodáin szinte megilletődünk, a művészet pedig a szabrástól kivéve a fejlettség szédítő magaszlatára vergődött.

A siker valóban egészen új fantáziára gyujtotta föl a csekély fajsúlyukat. Már-már azon vérmes remények kristályosodnak egyesekben, hogy miként egy külföldi lap hozza: „Ki tudja, vajjon a tudomány az élet mestere, nem fogja-e emez feltételeit módosítani, nem fog-e a végtelen tudomány végtelen hatalmat adni kezünkbe, nem fog-e valamely mindentudó léletanár számunkra örök életet biztosítani?”

A felvilágosodottság álfényében pózoló s a kellő bölcséleti ismereteket nélkülöző közönséget elkápráztathatták a tudomány e nagymérvű hódításai, mert hisz a legtöbbje csakis a külsőségen csüng, de a mélyebb kutató tisztában van aziránt, hogy nemcsak értelmünk nem változott meg minőségét illetőleg szemernyit sem, a melyből

vezett egy a hadi szerencse. Guthkeledi Miklós soproni főispán, midőn a stájer lovagok társaságában sopronmegeei rablókalandjaiból visszatért seregét Kőszeg tájékán szíjjelverte (1314.); hasonlóképp sikertelenül ostromolta 1318-ban a szintén Németújvári nemzetségből származó Kakas Miklós tulajdonát képező Lékát és a Rumi Doroszló és fiai által védett Rohoncot.

A király hivei nem tudtak e garázdálkodásoknak véget vetni, mert a haderő az ország északi részén volt pártitűk leverésénél elfoglalva. 1319-ben azonban elérkezett a leszámolás órája.

A királyi hadak Köcski Sándor vezérlete alatt elfoglalják Kőszegét, majd rövid ostrommal Németújvárt veszik be, Pölöske elfoglalása után pedig a zalai nemesekből álló sereg tör. Vasvármegyébe. Németújvári András és János vert hadaik élén Szalafő táján találkoznak Köcski Sándor és Amadé Miklós seregével, kiknek elszánt és a Németújváriak zsarnoki uralmát gyűlöltő kis számu csapatai csakhamar szétszórják a Németújvári testvérek martalóc hadait és erőszakosan összetoborzott jobbjáikat.

A Németújváriak 1327-ben újra felláznak osztrák lovagok szövetségében, mire

pedig a tizenhatalmadik század kezdeményezésére valóságos kultuszt üzünk de a modern lélek mindenségében sűrű iszapréteg alatt vergődő metafizikai és vallási ösztönt sem sikerült elenyésztetni. Sőt, minél tovább haladunk, annál sajtóbb, kinzóbb vágyakozásban zokog föl, annál mélyebb benyomást tesznek a modern emberre a benső alanyi világán keresztül száguldó s folyton növekedőben levő kérdőjelek ciklónjai!

Szívéből tünezik a megnyugvás derüje s az ott észlelhető összhangtalanság egyre ijesztőbb mérveket ölt.

Ez egészen természetes: mert csak az értelem fejlesztette ki, a szív titokzatos vágyait, sejtéseit ellenben pusztulásra kárhóztatta.

Pedig semmis akár az egész mindenség meghódítása is ha szívünkben hiányzik az összhang. Erre vonatkozólag hangzik helyesen Tolsztoj Leó eme nyilatkozata: „Mit használ ha meg is győzte a technikai tudomány a világot, ha lelkem kárát vallja“.

Szívünkben kell azért, elsőben összhangot teremtenünk, beléje fényt, boldogságot varázsolnunk.

Ezt a magasztos célt akarja szolgálni a „Németújvár és Vidéke“ c. kedves s édes reményekre jogosító lapunk, midőn a haza és egymás iránti tisztelet és szeretet ápolásának a vágányán indult utnak.

Tehát modern, értem: igazán uri, művelt vágányon halad; miért is lehetetlen, hogy Németújvár és Vidéke minden *uri* egyénéhez el ne jusson, minden *művelt* lelke magáénak ne vallja.

Pater Agnell.

A vagyon fejlődéséről.

A természet uralma alatt álló ősembert legelemibb szükségletei azonnal a javak felé vitték. A természet gazdag tárházában kezdetleges vágyai megerősítés nélkül kielégülést nyerhettek, a testi erőnek alig volt más munkája, mint az éghajlat és vadállatok elleni védekezés. De amíg a külső benyomások és a környezeti hatásai iránt fogékony lett és a ruházkodás és lakás utáni vágyak folytán szükségleteinek kielégítésére újabb alkalmas eszközöket és módokat ismerhetett meg; míg első fogalmai is megalakulhattak: igen sok életviszonnal kellett megbirkóznia, fejlődését irányító legkülönbözőbb körülményeket kellett megismernie és kitapasztalnia.

Míg a természet bőven ontotta a javakat, amelyek különben is másból, mint romlandó anyagokból, terményekből és vadállati husból nem igen állhattak volna, vagyonról nem lehet szó.

Csak azután, hogy a vagyon alkotó részei, vagyongyűjtésre alkalmas tárgyak rendelkezésre állanak, mikor az értelem fejlődésével már annak megismerése jár, hogy a fel-felbukkanó vágyak csillapítására bizonyos természeti anyagok átalakítás útján alkalmasabbakká lesznek, alakulnak meg a vagyonnak — más szempontból nézve: a magántulajdonnak — első típusai. A természeti anyagok hasznosítása és feldolgozása útján a primitív, nomád, halász-vadász élet eszközei készítőjükkel a dolog természeténél fogva szoros összefüggésbe, rendelkezési, tulajdoni viszonyba kerülnek és nem a közös

tulajdonnak tárgyai, amire legjobb bizonyíték az ókori eszközöknek csontvázakkal — egykori tulajdonosukkal — együtt találása. (Más lapra tartozik az, hogy ez bizonyos vallási felfogásnak eredménye.)

A vagyoni különbség első megjelenése az egyes tárgyak és állatok különböző használatosságában, de különösen az állattenyésztés megkedvelésével jelentkezik. Bármennyire is egyenlőek voltak is eleinte az egyesek állatsordái, ezeknek elemi csapások és más körülmények okozta egyenlőtlen fejlődése és szaporodása nemsokára különbözőséget kellett, hogy teremtsen.

Az állandó letelepedéssel a vagyon újabb tárgya a föld lesz, mert még akkor is, ha feltételezzük, hogy a földtulajdon első formája a földközösség, a természet csak kellett osztozkodniok és a mostoha idők nélkülözése legalább egyeseknél a jövőről való gondoskodásra, a javak egy részének megtakarítására vezetett. Ide helyezhető, annak belátása folytán, hogy munka árán a javak nagyobb mennyiségéhez lehet jutni, a munkaerő vagyonná halmozásának kezdete, amire a rabszolgaság és jobbágyság példái elég bizonyítékul szolgálnak.

Amint az ismeretek gyarapodása az eszközök nagyobb számát megteremti és a csere is kifejlődik, a szerzési vágy fokozatosan lehetővé teszi ingó vagyon felhalmozását, különösen az általános értékmérő pénznek megszületésével, amely kitünőbb tulajdonságaival — amennyiben eddig számos más jószág romlandóságánál fogva nehézségekbe ütközött — a vagyongyűjtésnek legjobb eszköze lett. Míg

a király Köcski Sándor országbíróit küldi ellenük s míg ennek csapatai beveszik Sárvárt, addig Kanizsai Lőrinc a végső csapást méri Kőszeg táján a lázadókra. Amadé Miklós hat osztrák főurat elfogott és Budára küldött, mire Németújvári János is meghódol s kiadja az alsó és felső községi vár, Sárvár és Németújvár kulcsait.

Az alsó községi vár, mint a király tulajdona, jövevényekkel telepítették meg, Sárvár parancsnoka pedig Köcski Sándor országbíró lett.

A nagynehezen helyreállított békével Vasvármegye megmenekül egydőre a belháború borzalmaiktól, míg Róbert Károly családi politikája ismét felkelti a lappangó elégtelenséget.

Németújvári Kakas János, László és Henrik 1336-ban Albert és Otto osztrák hercegek szövetségében ismét pártot ütnek, de a megerősödött királyi hatalom csakhamar véget vet garázdálkodásaiknak.

Mielőtt a pártülés komolyabb arányokat öltött volna, Laczfai vajda elfoglalta Lékát, nehogy azonban ez a foglalás újabb pártutásra adjon alkalmat, I. Károly király kárpótlásul Egervárt, Fánscikat és Kéméndet adta nekik; a vármegye északnyugali sarká-

ban épült s a Németújvári nemzetségbeli Borostyáni Iván tulajdonát képező Borostyánkört pedig Ausztriához engedte csatolni. Ugy látszik azonban, hogy a Németújváriak az engedéllyel nem éltek, mert Nagy Lajos király rövid idő múlva mint királyi várat a Kanizsai családnak adományozta Borostyánkört.

Nagy Lajos uralkodásának kezdetén az ország haderejét az olasz hadjáratok kötötték le, miért is, a nyugatról jövő támadásoknak elejét veendő, a német császárral hosszabb időre békét kötött.

I. Károly Kőszeg 1328-ban szabadalom levelével a Németújváriaktól bírt összes kiváltságokban megerősítette, 1336-ban a város erősítvényeit kijavíttatta és 16 évre minden adó alól felmentette lakosait. Hasonképp megerősítette ez évben Vasvár kiváltságait is.

Nagy Lajos Kőszeg szabadalmait 1351-ben újította meg és egyuttal megígérte, hogy a várost a korona tulajdonából ki nem adja.

Utóda Zsigmond már nem bírt ily értékkel a városi szabadalmak iránt. Bár Kőszeg ismétellen biztosítja a Nagy Lajos féle szabadalom levél megtartásáról, mégis 1392-ben Kőszeg Garay Miklós birtokába jut.

Zsigmond önkényes eljárása megelőzőleg 1394-ben nyílt elégtelenséget idézett elő Vasvármegyében, melyet azonban gyorsan elnyomott és a pártütők fejét, ifjabb Laczfai István fő és jószágvesztésére ítélvén, Léka várat 1401. február 17-én Borostyánkövel egyetemben Kanizsai János esztergomi érseknek, valamint testvéreinek, István királyi főajtónállónak és Miklós tárnokmesternek adományozta. A lappangó elégtelenséget nem volt képes lecsillapítani sem Zsigmond siklósi fogsága, sem a pápai országgyűlés, midőn pedig Zsigmond a német trón megszerzése végett már egy évnél tovább volt távol Magyarországtól, Nápolyi László elérkezettnek tartja az idői igényei érvényesítésére.

Az 1403 március 23-án Hedrahelyen tartott értekezlet után a felkelés az egész Dunántulban kiterjedt és csakhamar csatlakozott hozzá a vas és zalai köznemesség nagy része is. Míg azonban ezek beérték Zsigmond híveinek, különösen Gersei Pethő János birtokainak pusztításával, addig a Németújváriak nemzetségéből leszármazott Kakas János és Rohonczy András Kőszeg sárcollták meg és portyázó csapatokkal Sopronba is elkalandoztak.

(Folyt. köv.)

ugyanis ezt megelőzőleg a vagyoni állandóbb művekből, gazdasági és más épületekből állhatott, addig a pénzhasználat terjedése — különösen a felfedezésekkel járó nemesérc beözönlése után — a felhalmozott javak jó értékesítését, nagyobb vagyoni erőnek és „pénztökének“ is gyűjtését és ezzel a tőke feletti szabadabb rendelkezést lehetővé tette.

A gazdaságtan szerint a munka áldásainak megismerése után a javak pazarlását azért váltotta fel a takarékosság, hogy előállítsa a munka hatályosabb tételére és a termelés fokozására szükséges tőkét, melynek tisztán gazdasági értelme mindazokat az eszközöket invalválja, amelyeknek rendeltetése a munka eredményesebbé tétele. A közönséges nyelvhasználat eltér a tőke eredeti gazdasági lényegétől és a munka nélküli jövedelem főforrását, a hasznos javak nem gazdasági célra való halmozását a pénz nagyobb mennyiségét látja benne.

(A munkának és a gazdasági célra irányuló tőkének, a gazdasági élet két főtevézőjének, amelyek szinte kezdetől fogva szerepelnek, mert nélkülük termelés egyáltalán nem, szükségletkielégítés pedig csak nehezen képzelhető el, keletkezésére és fejlődésére — bármennyire helyénvaló lenne — most nem terjeszkedünk ki bővebben.)

Járásunk és a kivándorlás!

Multkori cikkemben reámutattam arra, hogy az eddigi törvényes intézkedések nem ott keresik a baj okát, a hol az igazán leledzik, hanem egyes visszaélések meggátolásával akarja az egész bajt megszüntetni.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk azt, hogy a kivándorlást gyökeresen és teljesen megszüntetni ma már nem lehet. Száz meg száz szál fűzi az itteni lakosságot az amerikai viszonyokhoz, már alig akad olyan család kinek valamely rokona vagy barátja Amerikában végleg le ne telepedett volna, így tehát ma a törvényhozás célja legfeljebb az lehetne, hogy minél szűkebb térre szorítsa a kivándorlást, minél inkább arra törekedni, hogy ha már folyik is a kivándorlás, úgy ez ne jelentsen végleges elszakadást az óhazától, hanem csak rövid megszakítását itteni működésének.

Ez pedig csak úgy volna elérhető, ha lehetővé tennők a kisbirtokosnak, hogy földjét minél intenzívebben megművelhesse, terményét minél jobban értékesítse, télen parlagon heverő munkaerejét minél jobban gumölcsöztesse, ha meggyőződik, hogy hatóságai nem pusztán adószedő, felesleges rendszabályokkal vexáló faktort, hanem támogató barátot lásson, végül ha a közterhek egyenletes elosztása által kiadásait apasztjuk.

Ez azonban már a politikusok dolga, mi pedig politizálni nem akarunk.

HIREK.

Olvasóinkhoz.

Lapunknak harmadik száma jelent meg a mai napon, ép oly terjedelemben, mint az első kettő. E számunkhoz utalványokat mellékelünk, hogy azok kik lapunkra előfizetni akarnak, azt most már megtehessek.

Fel is kérjük a kedves olvasóközönséget, hogy a lapra előfizetését tegye meg a hét folyamán, mert jövő számunk már csak az előfizetők részére és címére lesz megküldve.

Lapunk mindég az eddigivel egyenlő terjedelemben fog megjelenni és folytonosan azon leszünk, hogy minden várakozásnak és igénynek eleget tegyünk.

Hisszük, hogy Németújvár és vidékének lakossága szép számmal fog előfizetni lapunkra és így lehetővé teszi, hogy a lap ne legyen rövid életű, hanem fennállása biztos és állandó legyen.

Előfizetési árak:

Negyedévre . . .	2 K.
Félévre	4 K.
Egész évre	8 K.

— **Személyi hírek:** Herceg Montennova Alfréd, cs. és kir. főudvarmester stb. az elmúlt héten leányának gróf Draskovich Dénesné látogatására városunkba érkezett és néhány napot itt töltött. — Mennyei László kir. kuriai bíró, tegnap e hó 16-án családjával együtt több napi tartózkodásra városunkba érkezett Szentgothárdról, hol a napokban ünnepele házasságának 25 éves évfordulóját.

— **Kifüntetés átadása.** Ma, vasárnap nyújtja át gróf Mikes János szombathelyi püspök Nagycsákyban gróf Batthyány Ivának a pápától adott Nagy szent Gergely rend keresztjét.

— **Hivatalbalépés.** Dr. Sella József, járásbírósi jegyző, ki hosszabb ideig volt szabadságon egészségének helyreállítása végett, e hó 14-én ismét elfoglalta hivatalát.

— **Eljegyzés.** Nothnagel Mihály kukméri tanító eljegyezte Koglmann Emmát, Koglmann János kereskedő leányát.

— **Házasság.** Wolf Gyula, németújvári vendéglős e hó 12-én tartotta esküvőjét Voppel Terézszel, Voppel József sóskutfalui vendéglős leányával.

— **Táncosorucska.** E hó 10-én, mult vasárnap rendezte nemes Savracki Gyula Károly tánc és illem tanár tanulóinak táncvizsgáját. Szép számu közönség előtt folyt le a vizsga, mely még a legkényesebb igényeket is kielégítette. A kis és nagy tanulók oly szépen és kedvesen, de ügyesen és könnyedén lejtették az előadott táncokat, hogy minden megjelent melegen gratulált a fáradságot nem ismert táncosnőknak és a tanulók szüleinek. Maga a táncvizsga este fél kilenckor vette kezdetét és 11 óráig tartott, mely idő alatt úgy a csoport, de magántáncok is élvezetesen szórakoztatták és kötötték le a közönség figyelmét. Lehetne megemlékezni a szereplőkről, de általában valamennyi táncosnőt és táncost csak a legjóságosabb dicséret illeti meg. Mindnyájan szépen, figyelemmel és kedvesen táncoltak. Dicsérettel kell megemlékezni a táncosnőről, ki igazán szép eredményt ért el és tudott fel-

mutatni tanítványival. A táncvizsga után persze reggelig tartott a vigalom jókedvben és kedélyesen. A táncosnő közönségére tegnapelőtt pénteken megismételte a koszorúcskát. Ez alkalommal is szép számmal jelentek meg a vendégek. Ez az éat egyszerűsége bucsuztatója volt a táncosnőknak, ki tegnap, e hó 16-án elávozott Kismartonba, hol szeptemberben kezd meg táncanfolyamát a főreáliskolában. Jövőre pedig ismét eljön hozzánk, hogy a tánc művészetével megismertesse azokat, kik abba magukat beleavatni óhajják.

— **Elbocsátott magyarok.** A belügyminiszter Goldschmidt János és Koglmann Lajos kukméri volt lakosokat saját kérelmükre a magyar állampolgárság kötelekéből elbocsátotta.

— **Újtás a póstán.** E cím alatt mult számunkban írtunk arról az örvendetes dologról, hogy e hó 11-től kezdődőleg a délutáni 2 órai vonat hozza Németújvárra az újságot és így azokat mi már 3 órakor olvashatjuk, mig eddig csak este hat, félhét-kor kaptuk meg. Ezen közleményünkre kaptunk értesítést Pusztaszentmihályról és Rábortról, ahol nem kellett örömet a postautajtása. Ugyanis e két helyen most az újságokat mindig csak másnap kapják meg, mert az 5 órai vonathoz jövő postakocsi, mely eddig a németújvári állomáson kapta meg az újságokat, most a délnben 2-órakor érkező újságokért kénytelen bejönni Németújvárra a póstára, a mi sokszor 1 óra késést is okoz, úgy hogy este 7, felnyolc-ra ér vissza Pusztaszentmihályra. Ezen időben pedig már nem adják ki a leveleket és újságot. E héten fordultak a kereskedelmi miniszterhez a pusztaszentmihályiak egy — Illés József körjegyző által készített és sok aláírással ellátott kérvénnyel, melyben a tarthatatlanság és könnyen megváltoztatható állapot javítását kéri. Csak arról van szó, hogy ezentul jöjjön be a pusztaszentmihályi pósta, délutáni 2 órai vonathoz és ne az esti 5-éhez, mikor az ezzel érkező leveleket ugyanis csak másnap kapják meg a felek. Nemesak a pusztaszentmihályiak, de mi is hisszük, hogy kérvényük eredményre vezet és igazán jogos kívánságuk teljesítve lesz.

— **Panasz.** Városunknak a természet megadta mindazt, a mi csak szükséges ahhoz, hogy egyike lehessen a legszebb városoknak. A gyönyörű fekvés a árhegy oldalán, a szép kilátás a négy táj felé; a gyönyörködhető vidék: mind-mind irigylésre méltó tulajdonsága Németújvárnak. Azonban a természet megkivánja, hogy maga az ember is kivegye a maga részét a szépítésben, a munkában. Az idegenek elbűvölve állanak meg városunk szép fekvése és gyönyörködhető vidéke előtt. Mikor a vonat Strém felől kanyarodva közeledik Németújvár felé, már káprázatos, gyönyörű vidék tárul a szemlélő elé, de bizony talán az undor is elfogja a jövevényt, ha kiszál a vonatról és a bafásított uton halad a város felé. A vasúti út jobb oldalán, a Mühlvinkli-nek nevezett rész házai előtt valóságos piszok halmaz és bűzös vízi töcsák terülnek el, melyekben a sertések szép száma lubickol naphosszat. Eltekintve attól, hogy igazán nagyon csunya ez a látvány, de azt hiszük már egészségi szempontból is felette kifogásolható, hogy a városban, közvetlenül a házak előtt ilyen piszkos, szennyes viziocsák legyenek. Méltán panaszkozhatnak

a közvetlen közel lakók, de az egész város érdeke is, hogy ezek a tócsák eltüntetésnek. Hisszük, hogy az illetékes helyen is erre az álláspontra helyezkednek és mi sem leszünk kénytelenek többé ezt, a városunkra csak árnyat vető dolgot még egyszer lapunkban szellőztetni.

— **Községi közgyűlés.** Németújvár község képviselőtestülete e hó 16-án délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen több fontos ügy nyert elintézését. Mindenekelőtt a helybeli ovoda államosítása került tárgyalás alá. A képviselőtestület átérezvén az államosítás fontosságát, elhatározta, hogy a kormányhatóság által megkívánt feltételeket vállalja. Így alapos kilátásaink vannak, hogy 1914. évi szeptember 1-ére az ovoda már új, kellemes és megfelelő helyre kerül. Magunk részéről is felelté kívánatosnak tartjuk, hogy az ovoda minél előbb egészséges hajlékot kapjon, mert a mostani helyén tovább nem maradhat. Akkor, ha majd meglesz az új egészséges épület és helyiség, akkor majd zivizesen és nyugodtan küldik gyermekeiket a szülők ovodába. Ép ezért községünknek nem szabad áldozatoktól visszariadnia, hogy minél előbb megvalósuljon az ovodának átköltözése egy új helyiségbe. A képviselő testület letergályalta és elfogadta még a gyűlés folyamán a temetői szabályrendeletet, megállapította [az 1895-ben született népfelkelő kötések] illetőségét, s végül néhány illetőségi ügyben hozott határozatot.

— **Katonáink.** Krammer József és Luka Ferenc németújvári tanítók 13 napi fekvérgyakorlatra vonultak be a 83. gyalogezredhez Szombathelyre.

— **Jutalmak a magyar nyelv sikeres tanításáért.** A gróf Zichy—Batthyány-féle alapítvány kamatait mostanában osztották ki az alapítványban megjelölt községek tanítóit között, a kik a magyar nyelv tanításában szép sikert értek el. A kamatokból jutalmat kaptak: Windisch Ferenc és Luipersbeck János németújvári, Zotter Ferenc városintézményi, Hoffman Sándor felsőmedvesi, Gyulai József lipóci, Mersich István németszentgróti, Such Pál sóskutafalusi, Pasztárnák Bertalan pinkóci, Bauer Károly, Horváth János és Schideg Géza óberí, Fumics Rezső szentleki, Szám Ferenc báralfalvai, Szentgyörgyi Gyula pusztaszentmihályi, Gálos Antal alsómedvesi, Reiszner Béla rábafüzési, Sleiger Rezső felsőszőlőki, Tandl János, Dobrafalvai, Trotsits Mátyas radafalvai és Holgén Ferenc nádkuti tanítók,

— **Sikerült operációk.** Holló Annus, Holló Emil városi jegyző kis leánya hosszabb idő óta szenvedett egy a fül mellett nőtt daganattól, mely már veszedelmessé kezdett válni, úgy hogy orvosi tanácsra operációnak kellett magát alávetni, melyet a múlt héten Budapesten a Stefánia kórházban végeztet az igazgató orvos és szerencsére sikeresen. Demartin Aranka, Demartin Alajos vedéglős leánya szintén kénytelen volt orvosi műtétnek alávetni, mert a mellén ugyancsak fájdalmas daganat támadt. Az operációt Grácban egy szanatóriumban ejtették meg, mely szintén szerencsés eredménnyel járt.

— **Szentleki élet.** Irigyejük a szentlekiek életét. Ott van még élet, van még összetartás, van még jó kedv. Igazán szép fűnépelyt tartottak múlt vasárnap is. A Casinó rendezett augusztus 3-án kirándulást egy közeli szép helyen fekvő vendéglőhöz, hol céllovászat, tekeverseny-stb-ben szórakozhatott a szép számban megjelent közönség. A szabadban késő estig tartott a vig mulatás, míg vissza térve Szentlekre a reggeli órákig együtt maradt a kedélyes és jókedvű társaság.

— **Nyugalom.** Beidl Károly, ráborti tanító, ki hosszú éveken át odaadással és dicsőre méltó buzgalommal fáradozott a magyar nyelv terjesztése érdekében, beadta nyugdíjazása iránti kérvényét.

— **Állatdíjazás.** A „Vasvármegyei Mezőgazdasági Egyesület“ szeptember hó 18-án Szenteleken állatdíjazást rendez.

— **Szabadságolás.** Mayer Alajos pusztaszentmihályi segédjegyző ez év október 1-től 1 éves szabadságot kapott, hogy egy éves önkéntesi szolgálatát teljesíthesse. Szolgálatra Komáromba, a 83. gyalogezredhez fog bevonulni. Helyettesítéséről gondoskodva van.

— **Érdemjelek.** Azok a póttartalékosok, kik a rendkívüli viszonyokra való tekintettel hosszabb ideig tartó tényleges szolgálatra lettek behívva—érdemjelekkel lettek kitüntetve.

— **Elrendelt gyűjtés.** Óriási árviz pusztított Szilagyvármegyében néhány héttel ezelőtt. Ezer és ezer ember lett hajléktalan és számtalan családnak vagyona veszett el és lett a habok martalékává. Az árvízkarosultak javára országos gyűjtést rendeznek és erre adott engedélyt, helyesebben ezt a gyűjtést rendelte el vármegyénk alispánja is.

— **Bucus.** E hó 15-én vármegyénkben több helyen is volt bucsu. Valamennyi közül a legnagyobb a vasvári bucsu szokott lenni, azonban ez évben a rossz időjárás, a sok és folytonos esőzések következtében kevesen keresték fel a szép bucsujáróhelyet. Szomszédunkban, Kerteszen szintén kevesebben voltak a hívők, mint más évben.

— **Időjárás.** Az ez évi nyár, igazán elfelejteti velünk a nyár rendes tulajdonságait. Az idei év nyár — csupa eső, csupa hirtelen változás. A mi vidékünkön is ha szép a reggel, akkor viz csurog városunk utcáin este. Ha pedig csillagos és szép holdvilágos este szép reggelt remélünk, akkor reggelre borus, szeles az idő. Az időjósok az egész augusztust esősnek és folyton változóknak mondják, ellenben nem kis örömmünkre — szép és hosszú őszt jeleznek. Eltekintve az idei időjárásnak egyesek kellemetlen hatásaitól, bizony a nehéz gazdasági viszonyok között, kétszeresen sújtja az országot. Óriási árvizek, jégkarak teszik szomorúan emlékeztessé az 1913. év nyarát. De ne csüggedjünk, reméljük, hogy borura derüljön és mindent helyrehoz a jövő.

— **Kitüntetés elcseléd.** A „Vasvármegyei Gazdasági Egyesület“ díszoklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki Csencsics Alajos németújvári gazdasági cselédet, ki 40 évig szolgált híven a Magyar Porcellázó Bank itteni uradalmában.

— **Lopás.** Nem hiába jó a csirke hus, de úgy látszik vagyódik is arra mindenki. Már pedig nagy szó az, ha valakinek fáj a foga valamire. Hát még ha az a valami nincs meg az illetőnek. Ha az illető kissé gyöngy ember, a vágyódása rá viszi még rossz utra is. Így járt egy még ismeretlen egyén is, kinek a foga nagyon megfájdult Lutterschmidt Ferenc, helybeli kereskedő 17 darab csirkéjére. Egy reggel a múlt héten csak arra ébredt a csirkék jogos tulajdonosa, hogy „Volt nincs“ — ellopták a 17 csirkéjét. Eddig a megindított nyomozás eredménytelen.

— **Visszautasított kivándorlók.** Messze idegenben/akartak menni Jandrics Rudolf gánócsi, Meszerlechner János pinkóci, Salle Márton, Pummer Alajos nagymedvesi és Fusch Ferenc újtelepi lakosok, hogy ott

keressék mindennapi kenyerüket, vagy talán, hogy gyűjtsenek maguknak kis vagyon. De utlevél nélkül indultak neki a nagy utnak és így történt, hogy az eber határrendőrök Sopron vidékén feltartóztatták és illetékes helyükre toloncoltatták őket.

— **Viráglopás.** „Aki a virágot szereti, az rossz ember nem lehet“, így szól a közmondás. De a virágszeretet rosszra is viheli az embert, így mutatja az alábbi eset Kárász Teréz pusztaszentmihályi lakos Boitsits István ugyanonitani lakostól e hó 12-én éjjel elloptott egy 12 kor. értékű leandert. Persze feljelentették és most várja a büntetést.

— **Időjárás.** Meteorológiai időjelentés. Németújvár, 1913. évi augusztus hó 9-től 15-ig. Léghőmérséklet 7 napi közepe 15.1 C fok; délut. 12 órákor feljegyzett maximum 24.2 C fok. Jan. 4-én, minimum 13.4 C fok 14-én. A csapadékos napok száma 5, összesen 50.2 mm. csapadékkal. Legnagyobb csapadék 19.4 mm. 10-én. — Jöslat: Hűvös idő várható sokhelyütt esővel.

— **Nyári mulatságra meghívókat** a legjutányosabb árban, izléses kivitelben készített Bartunek Béla könyvnyomdája.

EGYRŐL-MÁSRLÓL.

— **A tüdővész bacillusának felfedezése.** Augusztus 15-ike nevezetes nap az orvostudomány fejlődésében. 1885. aug. 15-én Berlinben felfedezte Dr. Koch Róbert a tüdővész bacillusát. Megállapította, hogy minden ragályos tüdőbetegség a bacillusok jelenlététől függ. Az új bacillust elnevezte bacillus tuberkulózisnak. Hosszas kísérletek után bebizonyította, hogy ha egészséges állatokat e bacillusokkal beoltanak, megbetegsznek, megkapják a bajt és egyes egyedül a bacillusok révén terjed a betegség. E felfedezés az egész tudományos világot lázba hozta és tulajdonképpen dr. Koch felfedezése óta fordult a közfigyelem a tüdővész felé, mely annyira áldozatot követel és szed. Dr. Kochnak felfedezése örök dicsőséget szerzett az egész világon. Japánban csak nemrégiben rendeztek emlékünnepeket tiszteletére, mely alkalommal márványszobrot állítottak a felfedezőnek.

— **Rendjelek cselédek számára.** A sok rendjel mellett, mely eddig divatban és forgalomban van, most még egy újabb csatlakozik. Franciaországban, mely a rendjelek klasszikus hazája, ahol alig van emder, kinek mellett ne díszítene valamilyes rendjel, kitüntetés, most egy újabb rendjelet hoznak be, mely valószínűleg népszerű lesz. A francia hivatalos lap egyik száma közli az új rendjelle vonatkozó törvényt, a mely már életh. is lépett. A rendjelnek első példányait október 1-én fogják szétosztani. Az új rendjel, amolyan becsületrend-féle lesz cselédek és más házi alkalmazottak számára. A kereskedelmi alkalmazottaknak és utazóknak már eddig is megvolt a saját külön becsületrendjük, mellyel az állam sok évi hű szolgálattal jutalmaz; most az alsóbbrendű házi szolgálattal teljesítő osztály is megkapta a maga külön rendjelét. A törvény pontosan megállapítja, hogy kik tarthatnak igényt az új rendjelle, még pedig:

1. Mindazok a házi alkalmazottak, akik 30 éven át ugyanannál a családnál szolgálnak és a család teljes megelégedését vívták ki maguknak; 2. Mind ama cselédek, akik 30 év óta különböző helyen szolgálnak, de előszerítet körülmények között váltak meg előbbi helyüktől; 3. Kivételesen azok a házi alkalmazottak, akik 20 év óta szolgálnak egy helyben és ezen idő alatt rendszeres befizetéseket eszközöltek a nemzeti nyugdíjalapba. 4. Olyan cselédek, kik egy vagy több gyermek neveltek fel és 5. Mindazok az alkalmazottak, akik uraságoknál rendkívüli vagy hősi szolgálattal teljesítettek.

Krisztus korából származó kutak.
A vizszegény Szíriában és Palesztinában a kutak már a régi időkben is fontos szerepet játszottak. — Különösen áll ez a názerethi Mária-forrásra és a bethlehemi Dávid-kutára nézve. Közhit szerint a Mária-forrásból már a szent-család is merített vizet. A Mária-forrás még ma is bőségesen ontja a vizet. Abban a hitben, hogy ott történt az angyali megnyilatkozás a forráshoz közel, Gábor arkangyal tiszteletére templomot építettek a görögök. A bethlehemi Dávid-kut 7 méter mély és seregesen keresik fel a vízfordó asszonyok, leányok. A régi kutak közé tartoznak a Fülöp-kut, a Jeruzsálemből Gaza felé vezető uton és az apostolok kutja, a Bethániából Jerichóba vezető uton. Régi kut volt a Nabulus előtt levő kut, ahol a biblia szerint Jézus a samaritánus nővel találkozott, de ez a kut már nem létezik. Állítólag 37 méter mély volt.

A cukorbetegségről. Dr. Dinguisli, aki Tunisban született és Franciaországban nyerte kiképzését. Kutatásai alapján azt a meglepő kijelentést tette, hogy az arabok már a középkorban ismerték és gyógyították a cukorbetegséget. A fiatal orvos Avicenna régi arab orvos és bölcsész irataiban felfedezett egy érdekes fejezetet a diabetesről, amelyben a betegség pontos leírata foglaltatik. A betegség Afrikában gyakran fellépett és a régi tudós egy szert is említ, mely a cukorbetegséget eredménnyel gyógyította. A szer különféle gyógyfüvekből van összeállítva és a recept az egyes növények megfelelő adagolását is tartalmazza. — Dr. Dinguisli tanulmányát a párisi tudományos akadémián egy bizottságnak adták ki az ó-arab gyógyszer további tanulmányozása végett.

CSARNOK.

Meginog az esti szélben...

*Meginog az esti szélben
Az akácfa lombja
Szomorú és bús az arcom
Mindenki azt mondja.
Azt beszéli minden ember
Betegnek kell lennem
Pedig csak egy érzés halt meg
Mindörökre bennem.*

*Meginog az esti szélben
Az akácfa lombja
S egy-egy hervadt sárga levél
Le-le sóhajt róla.
Keblemből is sóhaj kél
S ajkamról elrebben
Pedig csak egy érzés halt meg
Mindörökre bennem*

*Meginog az esti szélben
Az akácfa lombja
Ne törődjön, ne legyen rám
Senkinek se gondja.
Ne kérdjétek miért fáj úgy
Mért sajog a lelkem
Hiszen csak egy érzés halt meg
Mindörökre bennem.*

Mezőberény, 1911.

Bányal Gábor.

Barabics Ferenc konyhakertészete, Körmend.

Szives tudomására adjuk Németújvár és vidéke közönségének, hogy körmendi konyhakertészeti telepünkéről a németújvári piacra minden héten kétszer

SZERDÁN ÉS VASÁRNAP

a Főtéren (a pék-bódék mellett) lévő árusító helyen nagymennyiségű és a legjobb minőségű, mindenkor frissen szedett és kellően megtisztított

zöldség- és főzelékféléket

hozunk, hol mindennemű zöldségfélék, karfiol, káposzta, paradicsom, paprika, zöldborsó, kitűnő minőségű téli eltevésre alkalmas ugoroka stb. jutányos árral szerezhető be.
Tisztelettel Barabics Ferenc.

GROSS LAJOS NÉMETÚJVÁR

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Németújváron, a főtéren lévő óras és ékszerész-üzletemet a mai kor igényeinek megfelelő

látyszerészeti cikkekkel

bővíttem ki Raktáron tartok olcsóbb és jobb minőségű orrcsípítőket (zwickler) és mindennemű szemüvegeket. Szemüvegek javítását a legjutányosabban és gyorsan eszközölöm. — Nagy óra- és ékszer raktár.

ÓRAS ÉKSZERÉSZ ÉS LÁTSZERÉSZ

Hirdetések felvételnek.

FRANZ WALICEK NÉMETÚJVÁR MECHANISCHE & LANDWIRTSCHAFTLICHE MASCHINENBAU REPARATUR WERKSTÄTTE.

Übernahme sämtl. Maschinenreparatur, wie Nähmaschinen, Fahrräder, Landwirtschaft, Gewerbe und Mühlerei Maschinen, Mühlwalzen rüfelungen. Renowirungen von Dampf-, Gas, Benzin-, Electro-, Automobil- und Fahrrad-Motoren. Instalation von Luft, Spiritus, Acetylen- und Electriche Lichtenanlagen. Privat Telephon- und Telegraf-Leutungen.

BRUNNEN PUMPEN UND WASSERLEUTUNGEN.

Badeeinrichtungen. Sämtl. Eisen-, Dräh-, Hobel-Frais und Pressarbeiten. Anfertigungen von vorrichtungen zur erzeugung von Massen Artikel.

ÜBERNEHME SÄMTLICHE EISENGUSBRÜCHE ZUM AUTOGENEN SCHWEISEN.

KÖZGAZDASÁG.

GABONA-ÁRAK.

Németújvár, 1913. évi augusztus hó 8.

Latzer Mózes Fia cég jelentése.

Az árak 100 kilogrammonként értendők

Buza	— — — —	20.40	— 20.40
Rozs	— — — —	16.—	— 16.—
Árpa	— — — —	1.5	— — — —
Zab	— — — —	16.—	— 16.—
Tengeri	— — — —	19.—	— 19.—

Tartós s szép kivitelű szőrmeboákat és sapkákat készít:

Böck Imre

szücs-mester és sapkás

Körmenden, a polg. isk. mellett

Egy alig használt				
<h2>kerékpár</h2>				
Jutányosan eladó.				
Cím a kiadóhivatalban.				

Üzlethelyiség
és 2 szobás lakás
kerestetik!

Cím megtudható e lap
kiadóhivatalában.

Fűszer- és csemege.

Különféle borok és sörök. Naponta hideg felvágottak, friss prágai sonka. Az összes bel- és külföldi sajtok, tea vaj. Francia és olasz szardínia. Rum, tea és a legfinomabb cognac. Likőr raktár. Az összes ásványvizetek. — Heller cinkorka - különlegességek gyári raktára. — Mindennemű pezsgők.

Keill-festékek

minden létező színben raktáron.

Lutterschmiedt

Ferenc

Németújvár.

Szikviz, Gasé és Provita-gyár.

A szikviz bakteriummentes kétszer átszűrt vízből készül.

Gasé és Provita a legelső orvosok által ajánlott közkeveltségnek örvendő kitűnő üdítő ital.

Ezen italokat kocsin vidékre is elszállítatom. — Viszonteladónak nagy előny ár.

Nagy választéku raktár honi és külföldi pezsgőkben. Gyógyborok.

Egy tanonc felvétetik.

Fűszer- és csemege.

Kereskedelmit végzett

irodistanő

ajánlkozik ügyvédi irodába, vagy nagyobb kereskedelmi vállalathoz. Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

<h2>JANISCH JÓZSEF</h2> <p>mészáros és hentes NÉMETÚJVÁR (A FŐTÉREN.)</p>
<p>Mindennemű husneműek, kalbászok. Naponta frissen vágott marha- és sertés-hus. — Sonka, szalonna stb</p>
<p>A GRÁCI RÉSZVÉNY-SÖRFÖZDE NÉMETÚJVÁRI FŐRAKTÁROSA.</p>
<p>ÉPÜLET ÉS TŰZIFAKERESKEDŐ.</p>

<h2>KRANZ JÁNOS</h2>
<p>VÁLLALKOZIK MINDENMŰ É SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁK JUTÁNYOS ELKÉSZÍTÉSÉRE.</p>
<h2>KÖNYVKÖTŐ</h2>

Hirdetések
felvételnek
a kiadóhivatalban.

MAYER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
NÉMETÚJVÁR, 129. SZÁM.

Tisztelettel értesitem Németújvár és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy Németújváron, a Főtéren jól felszerelt

asztalos-üzletet

nyitottam, hol mindennemű butorokat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jutányos árban készítek. Nagy raktár különféle butorokból.

Első Németújvári
Temetkezési Vállalat.

„ETERNIT“-Schiefer
IST DASS
BESTE UND BILLIGSTE DACH.

Feuer und sturmsicher, leicht, bedarf keine
Reparatur. Ständiges grosses Lager!

Deckung übernimmt:

LEOPOLD HOFFMANN

Bezirksvertretung

→ N é m e t ú j v á r . ←

BARTUNEK BÉLA KÖNYVNYOMDÁJA

Németújvár, 43. sz., Kovács Gyula-féle ház.

Mindennemű nyomtatványok izlésesen, gyorsan és jutányosan készülnek. Névjegyek, eljegyzési kártyák, báli és esküvői meghívók, gyászjelentések azonnal elkészíttetnek. Kereskedelmi és hivatalos nyomtatványok, falragaszok, levélpapírok, levelezőlapok, borítékok, étlapok stb. pontos kivitelben s jutányos áron.

A „Németújvár és Vidéke“ kiadóhivatala.

A lap részére előfizetések ide küldendők. Hirdetéseket a legelőnyösebb díjszabás szerint elfogad. Állandó hirdetőknak nagy engedményt ad. Kérjen mutatószámot!